

Ajattelen, siis arkistoin

dos. Sami Borg, TaY/JKK

Esitys Tietoarkiston ja TaYn kirjaston järjestämässä seminaarissa

Kierrätä ja käytä: avoin data tutkimuksessa –seminaari

Tampereen yliopisto 20.3.2018

Katja Fältin esityspyyntö

”Tarkoituksena on pyytää puhujiksi tutkijoita, jotka ovat arkistoineet aineistonsa tai käyttäneet jonkun toisen aineistoa. Näkökulma olisi siis ehkä kokemusperäinen ja käytännönläheinen: tutkija voisi kertoa esimerkiksi miksi päätyi arkistoimaan aineistonsa, mitä tunteita se herätti, oliko kokemus mieluisa, millaista arkistoidun aineiston käyttö käytännössä oli, mistä näkökulmasta aineistoa hyödynsi, jne.”

Sidonnaisuusilmoitus

Otsikko muistuttaa...

”Cogito, ergo sum”

René Descartes ([1596](#)–[1650](#))

“Ajattelen, siis olen”

Ajattelevainen ja vastuullinen tutkija?

- Suunnitelmallinen
- Harkitseva ja huolellinen
- Toiminnassaan avoin ja läpinäkyvä
- Toiset huomioon ottava
- Tiedeyhteisön normeja kunnioittava
- Tutkimusrahoittajien ja palveluntarjoajien ohjeita ja suosituksia seuraava (ja noudattava)

Tutkimusaineiston merkitys tieteellisen tiedon tuottamisessa

- **Aineisto kokoaa tutkittavan ilmiönalueen havainnot systemaattisesti**
- **Aineiston dokumentointi osoittaa tiedonkeruun menetelmät ja mittarit, tekijyyden ja muut perustiedot**
- **Aineisto ja mahdollisuus tutustua siihen (ja joillakin aloilla jopa toistaa tuloksia) ovat keskeisiä tieteellisen tiedon luotettavuuden arvioinnin kannalta**
- **Aineistoinvestoinnit muodostavat suuren osan tutkimusinvestoinneista – hyvin keskeinen vastuullisen toiminnan osa-alue**

Ajattelevainen tutkija arkistoi aineistonsa, koska...

...niin on oikein ja järkevää tehdä

- **Oletusarvoisena lähtökohtana tulee olla aineistojen arkistointi viipymättä hankkeen päätyttyä (tai jo sen aikana)**
- **Joissakin tapauksissa tietosuojanäkökohdat tai muut syyt vaikuttavat aineiston arkistoitavuuteen**

Omia kokemuksiani tutkimusdatan arkistoinnista

- Kokemuksia useista kyselyaineistoista, kauttaaltaan hyvin positiivisia (Ailan tekijähaun mukaan 14 data-aineistoa, useita tulossa)
- Poikkeuksetta kyselyaineistoja, pääosin valtakunnallisia satunnaisotoksia suomalaisesta aikuisväestöstä
- Luultavasti kokemuksia, jotka eivät ole kovin hyvin yleistettävissä
- Arkistoinnin hyödyt ovat olleet ilmeisiä: viittaaminen, löydettävyys, tukipalvelun käytön suuret käytännön hyödyt (mm. ajan säästö), varma turva jne.
- Mukana hankkeissa, joissa muutkin tutkijat vahvasti tutkimusdatan avoimuuden kannalla
- Tutkimusaineistojen tekijyyden määrittelyistä on keskusteltu tutkimusryhmissä (asia ei ole ollut mutkaton, vaikka kaikki kannattavat vahvasti datan arkistointia ja avointa saatavuutta)

Ajattelen, siis arkistoin